

A large, glowing red neon sign in a cursive script spelling out the word "Royal" is mounted above the entrance of a cinema. The sign is illuminated from within, casting a warm red glow. Below the sign, the entrance is framed by a dark structure with several vertical neon tubes also glowing red. To the right, a movie poster for "CREED II" is visible on the wall.

Royal

Skolbio i Stockholms län 2022

DECEMBER 2023

ISBN 978-91-984449-7-1

Författare: Ulf Slotte, Linda Lindgren, Anita Hjelm

Filmkonsulenterna i Region Stockholm

Fotograf omslag: Ulf Slotte

Grafisk form: Luxlucid

Utgiven av kulturförvaltningen

Stockholm 2023

Innehåll

Introduktion.....	4
Syfte	4
Metod	4
Sammanfattning	5
Filmkonsulenterna i Region Stockholm	6
Kartläggning 2022	7
Vad är skolbio?.....	7
Varför är skolbio viktigt?.....	7
Vilka kommuner har skolbio?.....	8
Skolbioverksamhet i den kommunala organisationen	8
Vilka andra arrangerar skolbio?.....	9
Vilka går på skolbio?	10
Var visas skolbio?	11
Vilka filmer visas?	12
Vem väljer filmen?.....	12
Vad kostar det?.....	12
Vilka stöd finns att söka?.....	12
Hur ser utvecklingen ut över tid?	13
Hinder och utmaningar	13
Kulturgarantier och subventioner	14
Filmpedagogisk verksamhet som en del av skolbio	15
Barn och ungas delaktighet i skolbio.....	15
Jämförelse över tid.....	17
Framtiden för skolbio	18
Bilagor	19
Skolbio i Stockholms län	19
Fristående skolbioarrangörer	26
Källor och vidare läsning	30

Introduktion

Den här rapporten är en kartläggning av skolbio i Stockholms län år 2022. Den beskriver vilka som arrangerar skolbio, hur ansvar och genomförande ser ut. Det har även varit relevant att se vilka konsekvenser covid19-pandemin haft för skolbio i länet och om effekterna kvarstår. I kartläggningen har det varit viktigt att identifiera specifika utmaningar som finns inom området. Vidare avser kartläggningen att synliggöra vilka platser och kommuner i länet som saknar skolbioverksamhet samt vilka anledningar som ligger bakom detta.

För fem år sedan genomfördes en motsvarande kartläggning av skolbio i länet som publicerades i en rapport; *Skolbio i Stockholms län 2017*. Detta är en uppföljning i fråga om metodik och resultat.

Svenska Filminstitutet (Filminstitutet) publicerar årligen en nationell rapport över skolbioverksamhet. Den rapporten har låg svarsfrekvens från Stockholms län, vilket gör det viktigt med en kompletterande regional kartläggning. Vidare behandlar Filminstitutets rapport enbart de kommunala skolbioarrangörerna. Denna rapport kompletterar den nationella rapporten och synliggör skolbioarrangörer i form av festivaler, biografer och andra som finns i länet.

Region Stockholm eftersträvar genom sina insatser inom kulturområdet ett varierat, mångfacetterat skolbioutbud som ger eleverna en mångfald av intryck och berättelser. Alla barn och unga i Stockholms län ska erbjudas tillgång till skolbio.

Syfte

Rapporten syftar till att kartlägga och synliggöra den skolbio som finns i länet samt presentera hur arbetet är organiserat, vilka modeller som finns och vad som erbjuds inom ramen för respektive skolbioverksamhet i Stockholm län.

Jämförelser över tid ger ett viktigt kunskapsunderlag. Rapportens resultat bidrar till insikter om hur skolbioområdet kan utvecklas i länet. Utifrån resultatet sammanfattas förutsättningar, utmaningar samt rekommendationer för en mer jämlik skolbio i länet.

Metod

Rapporten bygger på intervjuer med samtliga 26 kommuner i Stockholms län samt ett antal fristående skolbioarrangörer. Det har varit angeläget att intervjua samtliga kommuner i Stockholms län för att få en heltäckande bild av skolbio och dess utmaningar. Fyra kommuner har valt att svara på frågor skriftligen. Ambitionen har varit att intervjua så många fristående skolbioarrangörer som möjligt av de som bedriver en regelbunden verksamhet och/eller får stöd av Region Stockholms kulturnämnd. De fristående skolbioarrangörerna är filmfestivaler, biografer eller andra aktörer som bedriver skolbio som en del av sin ordinarie verksamhet.

Totalt 32 intervjuer har genomförts som antingen möten eller telefonsamtal under perioden november 2022 och augusti 2023. Kvantitativa data för 2022 har samlats in i samband med intervjuerna och kompletterande kvantitativa

data har också levererats av Filminstitutet för åren 2009–2011 samt 2018–2021.

Denna kartläggning är genomförd i nära anslutning till pandemin. Detta är viktigt att förtydliga, då det på flera sätt påverkar resultatet och jämförelsen med den tidigare rapport som gjordes 2017. Länets skolbioverksamheter blev, som många andra publika kulturverksamheter, hårt drabbade av pandemin. Under 2020 och 2021 blev de flesta skolbioverksamheter satta på paus och i något fall i praktiken nedlagda. Det innebär att de flesta kommuner, även de som tidigare hade en etablerad skolbioverksamhet, blev tvungna att genomföra en återstart av skolbio efter pandemin med start 2022/2023. Det påverkar oundvikligen kartläggningens resultat, då statistik hämtats in från 2022. Därmed har det också varit viktigt att beskriva arrangörens övergripande utveckling av skolbio samt kommande planerade insatser inom området.

De frågor som tagits fram som underlag för kartläggningen har, till stor del, utgått från den undersökning som genomfördes 2017. Detta för att i möjligaste mån kunna göra en komparativ analys av rapporterna. Frågeunderlaget har också utvidgats gällande kommunernas modeller för kulturgaranti och skolbioverksamhetens inkludering i deras övergripande kulturutbud för skola. Vidare finns också en fördjupning kring hur skolbioarrangörerna arbetar med filmpedagogisk verksamhet samt barn och ungas delaktighet och inflytande inom skolbioområdet.

Statistik avseende folkmängd och andelen barn och unga i respektive kommun är hämtad från Statistiska Centralbyråns statistiksamling *Folkmängd i riket, län och kommuner 31 december 2022 och befolkningsändringar 2022*. Statistiken är tillgänglig på www.scb.se.

Sammanfattning

Rapporten *Skolbio i Stockholms län 2022* bygger på en omfattande kartläggning av skolbions organisation och genomförande under år 2022. Samtliga kommuner och ett urval av fristående skolbioarrangörer har intervjuats inom ramen för kartläggningen och kvantitativa data över tid har sammanställts. Rapporten följer upp den tidigare rapporten *Skolbio i Stockholms län 2017* och tittar på förändring över tid.

Kartläggningen genomfördes strax efter pandemin och dess restriktioner, då flertalet skolbioverksamheter legat på is eller lagts ner.

2022 har 13 kommuner i länet skolbioverksamhet och 13 kommuner saknar en sådan. Motsvarande antal kommuner som hade en skolbioverksamhet 2017 var 15 stycken. Flera kommuner avser dock att återstarta eller nystarta skolbio under 2023 eller 2024. Sett till andelen barn och unga som tar del av skolbio så har den totala volymen minskat sedan 2017. En kommun, Stockholm, går mot strömmen och har ökat antalet elever på skolbio. Mellan 2017–2022 har samtliga kommuner i Stockholms län vid något tillfälle haft en skolbioverksamhet med undantag från de två kommuner som saknar biograf, Danderyd och Upplands Väsby. Vid sidan av avsaknad av biograf är resursbrist och därtill kopplade prioriteringar den främsta anledningen till att kommuner inte har skolbio.

Rapporten konstaterar att skolbioverksamhet som bedrivs med grund i beslut eller styrdokument, och är förankrad i kommunens övergripande kulturutbud för skola, är avgörande för verksamhetens stabilitet och långsiktighet och också når flest elever.

Rapporten visar också att de flesta som arrangerar skolbio i någon utsträckning erbjuder filmpedagogisk verksamhet kopplat till sina skolbiovisningar. Få skolbioarrangörer arbetar med barn och ungas delaktighet och inflytande. De flesta understryker dock att de i större utsträckning önskar göra det.

Filmkonsulenterna i Region Stockholm

Filmkonsulenterna i Region Stockholm arbetar främjande för att stärka skolbio i hela länet. Målsättningen är att alla elever ska ha samma förutsättningar att ta del av ett varierat skolbio-utbud samt möjlighet att arbeta fördjupat med samtal och eget skapande kopplat till skolbioverksamheten.

Tillsammans med länskulturkonsulenter för konstområdena cirkus, dans, hemslöjd och musik samordnas det främjande arbetet.

Filmkonsulenternas konsultativa stöd omfattar expertisrådgivning till befintliga och nya skolbioarrangörer, arrangerande av nätverksträffar, möten och inspirationsdagar, förmedling och spridning av filmutbud, handledningsmaterial och inte

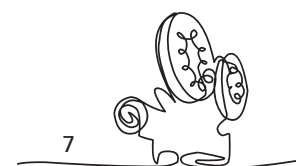
minst kunskapsinhämtning och kartläggning som ligger till grund för det fortsatta arbetet inom skolbioområdet.

Region Stockholm erbjuder:

- ett kvalitetssäkrat skolbio-utbud som väljs ut regelbundet av en referensgrupp
- digital utbudskatalog: Kulturkatalogen med ett förenklat bokningsförfarande
- arrangemanget "Skolbiofrossa"
- rådgivning inför ansökan av stöd från Filminstitutet
- kontaktytor mellan kommunala och fristående skolbioarrangörer
- kompetensstöd och kunskapspridning
- skolbiosubvention

Biograf Royal i Norrtälje. Fotograf: Ulf Slotte.

Kartläggning 2022

Vad är skolbio?

Region Stockholms kulturförvaltning arbetar utifrån följande definition av skolbio:

- Filmvisning för elever på skoltid
- Filmvisning i en för ändamålet avsedd lokal och inte i skolan/klassrummet
- Filmerna som visas är förankrade i undervisningen och/eller utvalda i syfte att erbjuda målgruppen ett varierat utbud av film

Definitionen avviker från den som exempelvis Filminstitutet och flera andra regioner använder sig av då Region Stockholm inte ställer krav på att arrangören ska vara en kommun. I Stockholms län finns flera arrangörer vid sidan av kommunerna, vissa med stöd från Region Stockholm, som arrangerar skolbio. I rapporten använder vi samlingsnamnet *fristående skolbioarrangörer* för att särskilja dessa från *kommunala skolbioarrangörer*.

De kommunala skolbioarrangörerna avser den skolbioverksamhet som arrangeras av, eller på uppdrag av, kommunal förvaltning. Idag är skolbio frivilligt för kommuner att arrangera då det är upp till varje enskild kommun att utforma verksamheten. Det bidrar till att skolbioutbudet ser olika ut i kommuner i länet.

Ytterligare ett krav finns på att skolbioverksamheten ska vara kontinuerlig och regelbunden. Enskilda visningar eller tillfälliga arrangemang med skolbiovisning som inte är återkommande finns inte med i kartläggningen. Exempel på sådana visningar kan vara att en skola vid ett enskilt tillfälle bokar en biograf för filmvisning, eller att en kommun bjudit skolan på filmvisning under en festival eller kulturvecka.

Varför är skolbio viktigt?

Skolbio startade i Sverige i slutet på 1980-talet med ett uttalat mål att barn och unga skulle få att ta del av ett mer varierat filmutbud på biograf än vad de hade möjlighet att göra på sin fritid. Att erbjuda ett komplement till det kommersiella filmutbudet var viktigt. Det var också viktigt att filmen kunde kopplas an till skolans undervisning. Skolbio kom också att ge positiva effekter för landets biografer som kunde fylla salongerna även på dagtid. Dessa argument är fortfarande aktuella. Samtidigt har det vuxit fram fler argument till att skolbio i dagens samhälle fyller en viktig funktion.

Idag, 43 år senare, har både teknik och kommunikation ändrats radikalt. Vi lever idag i ett bildsamhälle som ställer stora krav på att konstant möta och förhålla sig till rörlig bild i olika format. Vi talar idag om en så kallad *filmkunnighet*, eller en visuell läskunnighet, där rörlig bild, precis som text och ord, är ett språk vi behöver lära oss. Filmkunnighet ingår i begreppet *MIK (medie- och informationskunnighet)* som är ett samlingsnamn för de kompetenser som gör att vi kan hantera, värdera och analysera det informationsflöde som förekommer via olika medier.

Även om vi lever i en digital värld innebär det inte per automatik att vi är filmkunniga. Att vara filmkunnig innebär att förstå och använda rörlig bild, vilket innefattar både en kulturell, kritiskt och kreativ kompetens. En bra metod för att uppnå dessa färdigheter är att ta del av och delta i filmverksamhet – att se, samtala om och skapa film. Skolbio spelar idag en viktig roll för att öka filmkunnigheten bland barn och unga. Den ger möjlighet för barn och unga att se film – en kulturell kompetens som är en förutsättning för att bli

filmkunnig. Om ett pedagogiskt arbete, med samtal och diskussion, kopplas på en skolbiovisning ger det ytterligare kompetens för filmens språk.

Filmkunnighet är också en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Genom att vara filmkunniga kan vi vara källmedvetna, analysera och värdera innehåll, och få de verktyg som behövs för att kunna delta och engagera oss i samhället. Skolbio verkar på en plattform som möjliggör att vi når *alla* barn, då den sker under skoltid.

Skolbio handlar dock inte enbart om att filmen ska vara ett verktyg för kompetens om filmens språk eller tematiska innehåll. Den handlar också om att möjliggöra för *alla* barn att ta del av film som konstform – att uppleva film, tillsammans med andra, på en biograf och få tillgång till ett varierat filmutbud. Samtidigt som det idag finns en ökad tillgänglighet av film betyder det inte att barn och unga går mer på bio eller ser ett varierat filmutbud. Snarare tvärtom. Många barn idag har aldrig gått på bio eller sett film med annat talat språk än svenska eller engelska. Med det fyller skolbio idag en viktig funktion.

Vilka kommuner har skolbio?

Under 2022 arrangerade 13 kommuner skolbio – hälften av länets 26 kommuner. Det är två kommuner färre än 2017 då kulturförvaltningen senast gjorde en kartläggning av skolbio i länet. Jämfört med 2017 är det sex kommuner som pausat eller lagt ner skolbioverksamheten och fyra som har startat upp skolbio under perioden. Nykvarns kommun som 2017 skickade sina elever till Södertälje kommuns skolbio har upphört med detta.

Flera av de kommuner som lagt ner eller pausat skolbio under pandemin har för avsikt att komma igång med verksamhet, eller har startat upp igen under 2023. Det gäller exempelvis Vallentuna och Österåkers kommun. Flera andra kommuner som Nynäshamn och Tyresö uppger att de är på gång att starta upp skolbio för första gången på länge.

En kommun, Sundbyberg, har startat upp skolbio under pandemin efter att inte haft verksamhet under en längre tid. Tidigare har biograf saknats i Sundbyberg vilket omöjliggjort skolbiovisningar, men sedan ett par år tillbaka finns Bio Bristol som kommunen nu samverkar med kring arrangörskapet. Att en ny biograf kommit på plats har också varit en förutsättning i Upplands-Bro där

föreningsdrivna Bio Kuben kommer att hålla i skolbiovisningar från och med 2023.

Skolbio under 2023 och 2024

- Under 2022 arrangerade 13 av länets 26 kommuner skolbio.
- 13 kommuner hade ingen skolbioverksamhet under 2022.
- Under 2023 är det två kommuner, Vallentuna och Österåker som har återstartat sin skolbioverksamhet efter pandemin, samt en kommun, Upplands-Bro, som nystartar skolbio.
- Tre kommuner, Vaxholm, Värmdö och Österåker, har under 2023 erbjudit skolbio till kommunens elever i ett samarbete med Stockholms Filmfestival Junior som arrangerar skolbiovisningar i respektive kommun.
- Tre kommuner, Tyresö, Nynäshamn och Haninge, planerar att starta upp skolbioverksamhet under 2024.

Skolbioverksamhet i den kommunala organisationen

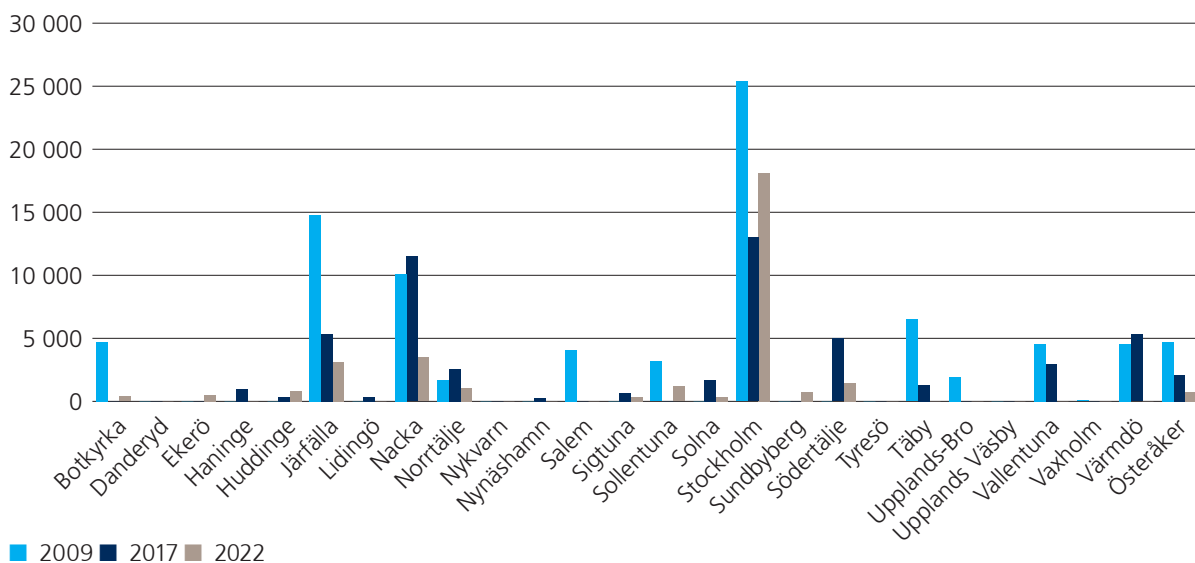
I likhet med annan kultur som erbjuds elever på skoltid involverar skolbioverksamhet både kultur- och utbildningsområdet inom kommunerna. Det innebär att ansvaret, såväl ekonomiskt som administrativt för verksamheten, kan ligga på kultur- eller skol/utbildningsförvaltning i en kommun. Både 2017 och 2022 organiseras och finansieras de allra flesta skolbioverksamheter av kulturförvaltningar.

Ett av undantagen är Stockholms stad där Mediateket/Skolbio Stockholm, som är en del av utbildningsförvaltningen är huvudman för skolbio. Mediateket samarbetar med stadens kulturförvaltning som bidrar med subvention; Kulanpremien, för skolbio. I ytterligare ett par kommuner samverkar förvaltningarna kring exempelvis finansiering och kommunikation.

Många kommuner berättar om utmaningar i kommunikationen mellan kulturområdet och området för utbildning. Kulturförvaltningarna kan ha problem att få gehör för skolbio på utbildningssidan vilket gör att skolorna inte prioriterar skolbiobesök för eleverna. I de kommuner, där uppdrag och samverkan är tydligt formulerad mellan kultur- och utbildningsförvaltning, är skolbioverksamhet mest hållbar över tid.

Diagram: Skolbiobesök per kommun över tid.

Vilka andra arrangerar skolbio?

Vid sidan av kommunala skolbioarrangörer finns det andra aktörer som arrangerar skolbio på regelbunden basis. Flera av dessa får stöd av Region Stockholm för sin verksamhet.

Flera filmfestivaler arrangerar skolbio som en integrerad del av sin verksamhet, bland annat Stockholms Filmfestival, Tempo dokumentärfestival och CinemAfrica – då dessa erbjuder ett skolbioprogram under festivalen med ett urval av festivalfilmer riktade till elever under skoltid.

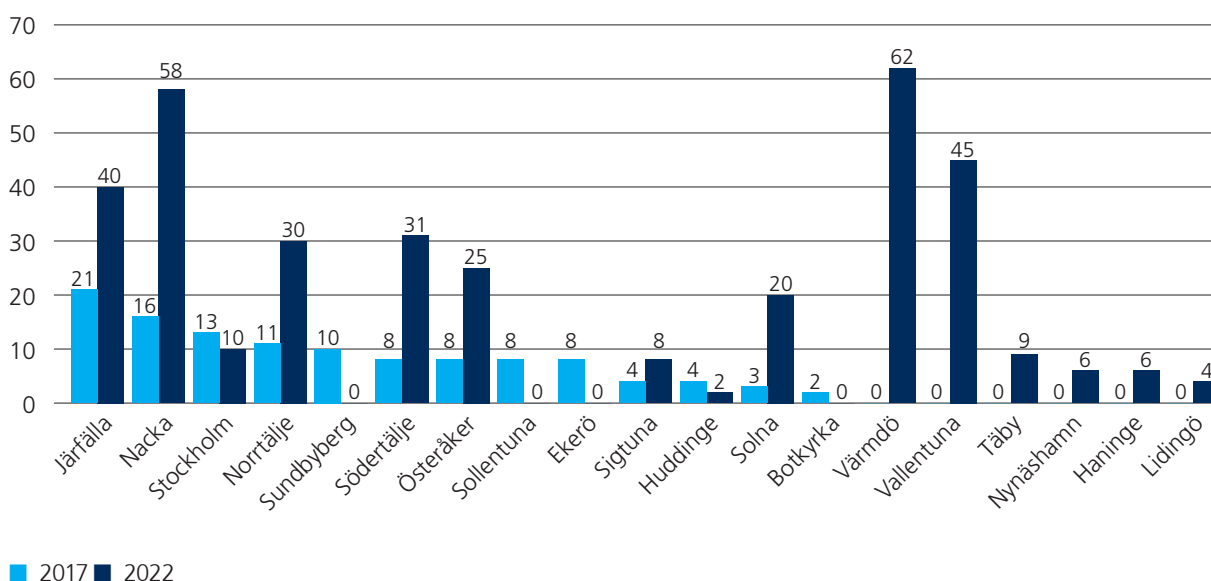
Några festivaler, framför allt Stockholms Filmfestival (Junior), är utpräglade skolbiofestivaler och riktar sig till elever under skoltid.

2017 var Junior den enskilt största skolbioarrangören i Stockholms län, men har 2022 på grund av pandemin ställt om en stor del av sin verksamhet till filmvisning för elever på streamingtjänster.

Det finns också biografier som många gånger arrangerar skolbio i samarbete med någon eller några skolor i närområdet som ser en vinst i att ta direkt kontakt med den närmaste biografen för skolbiobesöket. Folkets Bio Stockholm har anställda filmpedagoger som arrangerar skolbioverksamhet inom ramen för sin verksamhet.

Stockholms stad arrangerar också, via sitt bolag Kulturhuset Stadsteatern, skolbio inom ramen för verksamheten på Skärisbiografen.

Diagram: Skolbiobesök per kommun i procent av 6–19 åringar.

Den verksamheten riktar sig huvudsakligen till Skärholmen och intilliggande stadsdelar och kommuner, men är fristående från skolbioverksamheten som administreras av Medioteket/Skolbio Stockholm.

Vilka går på skolbio?

Vilka skolor och årskurser som erbjuds och tar del av skolbio varierar från kommun till kommun. Kartläggningen visar att del flesta kommuner, sju av 13, under 2022 erbjöd skolbio till hela grundskolan, från förskoleklass till årskurs 9. Fem kommuner erbjöd skolbio till riktade årskurser. Ett sådant upplägg är ofta förankrat i en långsiktig plan i kommunen, där exempelvis årskurs 2 och årskurs 7 varje år inkluderas i ett skolbioutbud. På längre sikt möjliggör det att elever någon gång under sin skoltid få ta del av skolbio. Endast ett fåtal kommuner erbjuder skolbio till gymnasiet. Flera kommunala skolbioarrangörer nämner gymnasiet som en svår målgrupp att nå ut till med sitt skolbioutbud. Under 2022 var det fyra kommuner som erbjöd skolbiovisningar till förskolan. Flera kommuner nämner dock att de har som avsikt att i framtiden bredda sitt skolbioerbjudande till förskolan.

Inte i någon av länets 26 kommuner förmedlas obligatorisk skolbio för alla elever. Under 2017 hade Värmdö kommun ett sådant upplägg vilket gjorde att över 60 procent av alla elever i kommunen tog del av skolbio varje år.

I flera fall arrangeras skolbio inom ramen för ett övergripande kulturutbud till kommunens skolor. I samband med det finns det ofta en långsiktig plan för att garantera elever att under sin totala skoltid få ta del av olika former av konstnärliga uttryck. Flera kommuner lyfter svårigheten med en obligatorisk skolbio och ett brett deltagande. De nämner att det är svårt att nå de skolor i kommunen som vanligtvis inte bokar in sig på skolbio.

Kartläggningen visar att kommuner i högre grad önskar inkludera fristående skolor, som inte drivs av offentlig sektor, i sin skolbioverksamhet. I dagsläget är det få som gör det. Om det finns har ofta de kommunala skolorna förtur och/eller så innebär det en högre kostnad för de fristående skolorna. Samtidigt uppger flera kommuner att det är svårt att nå ut till fristående skolor och att de sällan tar del av deras utbud.

Yuri bor i Cité Gagarine – ett miljonprogramshus utanför Paris som ska rivas. Besatt av sin dröm att bli astronaut har han ett alldeles särskilt sätt att göra motstånd mot rivningen. Den franska filmen Gagarine är en av de mest visade på skolbio under år 2022. Med tillstånd från Folkets Bio.

Tabell: Skolbiobesök per kommun 2017 och 2022.

Län	2017	2022
Botkyrka	0	381
Danderyd	0	0
Ekerö	0	500
Haninge	1 000	0
Huddinge	350	800
Järfälla	5 340	3 139
Lidingö	360	0
Nacka	11 500	3 480
Norrtälje	2 594	1 034
Nykvarn	0	0
Nynäshamn	270	0
Salem	0	0
Sigtuna	680	345
Sollentuna	0	1 179
Solna	1 700	350
Stockholm	13 000	18 105
Sundbyberg	0	768
Södertälje	4 997	1 455
Tyresö	0	0
Täby	1 311	0
Upplands-Bro	0	0
Upplands Väsby	0	0
Vallentuna	2 987	0
Vaxholm	0	0
Värmdö	5 300	0
Österåker	2 100	761

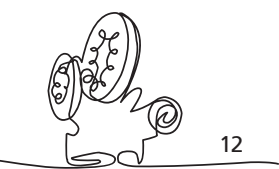
Var visas skolbio?

Skolbio är föreställningar i en för ändamålet avsedd lokal, i första hand en biograf. I de flesta kommuner genomförs skolbiovisningar på den lokala biografen. I större kommuner finns ofta flera biografier som används för skolbio för att minimera resväg för eleverna. I Stockholms stad används 10–12 biografier regelbundet för skolbio, och i Botkyrka visas skolbio på en biograf i södra delen av kommunen och en i den norra.

I vissa fall genomför kommunerna skolbio i andra lokaler än biografen, men som har förutsättningar för filmvisning. I Norrtälje visas skolbio på två biografier: i centralorten och i Hallstavik. Men i Rimbo där biograf saknas visas skolbio i stället på kulturhuset. Vallentuna och Österåker kommun är andra exempel på där delar av skolbioverksamhet genomförs på kulturhus respektive teater vid sidan om biografen.

Ofta är det tekniska begränsningar som avgör var skolbio arrangeras. I allt större utsträckning finns skolbiofilmerna endast tillgängliga i biografformatet DCP vilket förhindrar visningar på andra platser än biografen.

Att kommunen saknar biograf är ofta avgörande om det finns en skolbioverksamhet eller ej. Så är exempelvis fallet i Danderyds kommun respektive Upplands Väsby. Danderyds kommun hänvisar i stället sina elever till Stockholms filmfestival Juniors visningar. Sollentuna kommun saknar numera biograf, men kulturskolan har en black box med biografteknik som kan visa DCP-formatet, och därför visas skolbio där sedan ett par år tillbaka.

Tabell: De populäraste skolbiofilmerna 2022.

Titel	Antal kommuner som visat filmen	Ursprungsland
Apstjärnan	6	Sverige
SpaceBoy	6	Belgien
Comedy Queen	4	Sverige
Flykten över gränsen	4	Norge
Gagarine	3	Frankrike
Lill-Zlatan och morbror raring	3	Sverige

Vilka filmer visas?

Statistiken från kommunerna visar att det framför allt är svensk och europeisk film som visas på skolbio i Stockholms län. Skolbioutbudet skiljer sig åt från det ordinarie biografutbudet i den mån att få titlar från anglosaxiska länder finns representerade i skolbiostatistiken. Samtidigt finns fler titlar från Afrika och Asien representerade i skolbioutbudet än på den ordinarie biografrepertoaren. Det innebär att skolbio fyller en funktion som komplement till den rådande dominansen av anglosaxisk och framför allt film från USA.

Filminstitutet rapporterar årligen i sin skolbio-rapport om kommuners titelval ner på visningsnivå. Även på nationell nivå är det tydligt att skolbio-urvalet skiljer sig från den ordinarie repertoaren och utgör ett kompletterande utbud.

Vem väljer filmen?

Inom de kommunala skolbioverksamheterna är det vanligast att en samordnare på kommunens kulturförvaltning väljer vilka filmer som erbjuds inom skolbioverksamheten. Ofta erbjuds ett urval av titlar som presenteras i en katalog där skolorna kan välja vilken visning de ska boka in sig på. Valet av film landar normalt på läraren. Några kommuner, som exempelvis Sundbyberg, tar stöd av biografen för val av filmer då biografens filmsättare bedöms ha en djupare kunskap om aktuella filmer än vad kommunen själv har. I vissa kommuner finns lärarombud i skolorna som engageras i urvalet av film. Region Stockholms kulturkatalog har blivit ett viktigt verktyg för kommunerna i val av filmer. I katalogen presenteras varje termin ett urval av skolbioaktuell film som väljs ut av en referensgrupp. Syftet med katalogen är att göra val och bokning av film enklare för skolbioarrangörerna.

Under pandemin erbjöds skolorna i Stockholms stad att själva föreslå filmtitel, biograf och tid för skolbiovisningen. Det resulterade i ökade besöks-siffror, men krävde samtidigt större administrativ insats från skolbiosamordnarna.

Det är ovanligt att elever bjuds in att påverka urvalet av film som klassen ska se. Botkyrka kommun har erfarenhet av att arbeta med elevombud som ges möjlighet att vara med och påverka filmutbudet. I en annan kommun får eleverna välja vilken av kommunens utvalda skolbiotitlar de ska gå på.

Vad kostar det?

De största kostnaderna för att arrangera skolbio är lokal, personal och filmhyra. I de flesta kommuner subventioneras detta i stor utsträckning av kommunen för att kunna erbjuda skolbio kostnadsfritt eller till en låg kostnad per elev. Ett fåtal kommuner tar betalt för skolbiobesöket, och då mellan 10–25 kr per elev. Jämfört med 2017 är trenden att fler erbjuder skolbio kostnadsfritt. Ett undantag är i Nacka kommun där den kommunala driftsenheten Kulturhuset Dieselvekstan arrangerar skolbio och då begär hel visningsersättning från skolan – kommunen ersätter sedan skolan genom sin kulturpeng för motsvarande kostnad.

Vilka stöd finns att söka?

Skolbioarrangörer har möjlighet att söka stöd för att arrangera skolbio. Sedan 1988 har Filminstitutet ett stöd som idag heter "Stöd för filmkulturell verksamhet till barn och ungdom" där kommuner och andra offentliga aktörer kan söka stöd i upp till en treårsperiod för att starta upp skolbioverksamhet. Stödet kan också sökas för andra insatser riktade till målgruppen och över tid har prioriteringen sett olika ut i fråga om vilka insatser som

premierats. Sedan 2018 säger filminstitutet att de prioriterar uppstart av skolbio. Efter en beviljad treårsperiod är tanken att kommunen själva ska finansiera fortsättningen för verksamheten.

Sedan 2021 erbjuder Region Stockholms kulturförvaltning en skolbiosubvention som riktar sig till alla skolbioarrangörer och omfattar 1000kr per skolbiovisning. Subvention tillkom först som en tillfällig insats för att stötta uppstart av skolbio efter pandemin men har permanentats under 2022. I en utvärdering av skolbiosubventionen framgick det att den bidrog till att skolbioarrangörerna kunde utveckla och bredda sin skolbio.

Flera av de fristående skolbioarrangörerna har beviljats stöd från Region Stockholms kultur- nämnds projekt- eller verksamhetsstöd. De stöden beviljas inte specifikt för skolbioverksamheten utan andra delar av arrangörens verksamhet. Bland annat Tempo Dokumentärfestival och Zita Folkets Bio har beviljats stöd under 2022.

Då Filminstitutet inte beviljar fristående skolbioarrangörer stöd hänvisas dessa till att söka regionala och kommunala stöd, och verkar på andra förutsättningar än de kommunala arrangörerna. Orsaken till detta är att Filminstitutet till skillnad från Region Stockholm definierar skolbio som en kommunal angelägenhet.

Vilka fick stöd för skolbio 2022?

Från höstterminen 2021 blev det möjligt att söka ett tillfälligt utvecklingsmedel från Region Stockholms kulturförvaltning för skolbioverksamhet. Syftet var att stimulera skolbiouppstarter efter pandemin. Utfallet blev positivt och från och med 2023 finns nu en permanent skolbiosubvention som handläggs av filmkonsulenter i Region Stockholm.

Under 2022 fick följande skolbioarrangörer skolbiosubvention från Region Stockholm: Huddinge kommun, Sundbybergs stad, Nacka kommun, Botkyrka kommun, Järfälla kommun, Södertälje kommun, Norrtälje kommun, Biografen Zita, Skärisbiografen och Sigtuna kommun.

Följande kommuner beviljades stöd för sin skolbioverksamhet från Filminstitutet under 2022: Ekerö kommun, Solna stad, Sollentuna kommun, Sundbybergs stad och Haninge kommun.

Hur ser utvecklingen ut över tid?

Det saknas i stor utsträckning data för hur omfattande skolbioverksamheten i Stockholms län har varit över tid. Filminstitutet samlade in statistik under tre år 2009–2011 och 2018 och löpande. Den statistiken har dock dålig svarsfrekvens. Region Stockholms kulturförvaltning har samlat in fullständiga data för åren 2017 och 2022.

Utifrån underlaget som finns tillgängligt kan vi ändå dra vissa slutsatser. 2009 arrangerade 13 kommuner i länet skolbio vilket är lika många som 2022. Men antalet skolbiobesök har samtidigt sjunkit kraftigt – från 86 215 till 53 489 år 2017 och 32 297 besök år 2022. En del av minskningen kan härledas till pandemin och antalet skolbiobesök förväntas därför stiga under 2023. Men det är framför allt de stora kommunerna som Stockholm, Värmdö, Täby och Järfälla som tappat mycket av sin volym gällande skolbiobesök över åren.

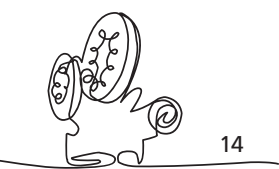
Det varierar relativt mycket vilka kommuner som har skolbio eller ej samtidigt som antalet kommuner som arrangerar skolbio är relativt konstant (ca 13–15 av 26). Vid en jämförelse mellan 2009 och 2022 är det 13 kommuner som har startat upp eller lagt ner/pausat skolbioverksamheten. Det tyder på att det finns en flyktighet i skolbioverksamheterna i kommunerna och att det både är relativt lätt att starta upp en verksamhet, men också relativt vanligt att de läggs ner.

Skolbioansvaret ligger i de flesta kommuner på en person som också har ansvar för mycket annat. Förändringar i organisationen, nedskärningar eller att nyckelpersoner byter jobb kan direkt påverka kommunens skolbioverksamhet.

Hinder och utmaningar

Att det finns en ändamålsenlig biograf är viktigt men inte helt nödvändigt för skolbioverksamheten. 2017 saknade fyra kommuner i länet biograf, idag har två av dessa biografier (Sundbyberg och Upplands-Bro) varav den ena har startat upp skolbio och den andra kommer att göra det under 2023. 2022 saknar tre kommuner biografier, Upplands Väsby, Danderyd och Sollentuna. Sollentuna bedriver dock skolbio på kulturskolan i stället, de andra två kommunerna saknar skolbio.

2017 angav många kommuner att organisationen kring skolbio var komplicerad. Samma person inom den kommunala organisationen behövde ha kunskap och kompetens kring filmval, biografens

teknik, skolorna, transporter, marknadsföring och samordning. 2022 är det en stor skillnad då ingen kommun anger detta som skäl till att de inte har skolbio. Orsaken till detta finns sannolikt att finna i de satsningar som Region Stockholms filmkonsulenter har lagt på att vara resurs till kommunerna i dessa frågor och inte minst Region Stockholms utbudskatalog Kulturkatalogen där ett kurerat skolbioutbud nu presenteras varje termin.

Resursbrist i fråga om ekonomi eller personal anges av många kommuner som ett skäl till att de inte arrangerar skolbio. Det kan vara mindre kommuner som Vaxholm och Salem med en liten eller ingen kulturförvaltning. Flera anger också att kulturen i skolan blir en prioriteringsfråga på grund av resursbrist, där de har valt att erbjuda andra kulturformer till eleverna. I flera fall är detta kopplat till den kompetens som finns inom organisationen – den kulturform som blir prioriterad är den som den/de som ansvarar för kulturutbudet i skolan bäst känner till och därmed behöver lägga minst resurser kring att arrangera.

Tid, eller snarare bristen på tid, i skolorna är ytterligare en utmaning för dem som erbjuder skolbio. Flera kultursamordnare i kommunerna uppger att de väljer bort film till förmån för scenkonst på grund av att eleverna har möjlighet att se på film i klassrummet istället.

Även kommuner som har skolbio upplever hinder och utmaningar. En svag förankring av verksamheten i nämnd eller kulturplan innebär ofta att skolbioverksamheten blir slumpmässig eller inte kommer alla elever i kommunen till del. Resursbrist är också en orsak till minskade volymer inom skolbion. Nacka kommun halverade sin skolpeng under pandemin vilket också gett konsekvenser för antalet skolbioföreställningar i kommunen.

Skolbions organisatoriska tillhörighet beskrivs också som en utmaning i flera kommuner, särskilt där verksamheten är organiserad inom kulturförvaltningen. Bristfällig kommunikation med utbildningsområdet och skolan gör att skolbio-besöket inte prioriteras av lärarna. Antalet kommuner som anger detta som en utmaning har dock minskat något sedan 2017 och flera kommuner uppger också att de har ett bra samarbete med utbildningsområdet.

Kulturgarantier och subventioner

Det är vanligt att kommuner erbjuder barn och unga en mångfald av kulturupplevelser inom olika kulturuttryck som exempelvis teater, dans och musik. Flera kommuner har organiserat utbudet inom ramen för en så kallad *kulturgaranti*, där skolbio kan ingå. Syftet med en kulturgaranti är att garantera ett visst kulturutbud till barn unga varje läsår, vilket långsiktigt kan bidra till att elever under sin skolgång totalt får möta en mångfald av olika kulturuttryck. Hur kulturgarantin är utformad, vad den kallas och vilka kulturuttryck som omfattas varierar mellan kommunerna. Alternativet till kulturgarantin är ofta någon form av utbudskatalog som erbjuds skolorna där skolorna fritt kan välja kulturupplevelse.

En majoritet av länets kommuner subventionerar kulturutbudet för elever, oberoende om det erbjuds inom ramen för kulturgaranti eller utbudskatalog. Det återspeglas i att skolbiovisningar ofta är kostnadsfria eller att den kostnad som skolan betalar per elev är betydligt lägre än den faktiska kostnaden för genomförandet. Genom Region Stockholms kulturkatalog erbjuds kommunerna ett varierat utbud av filmer för skolbio, som de också kan söka subvention för genom Regionens skolbiosubvention. Stockholms stad har ett eget subventionssystem, *Kulanpremi*, som omfattar även skolbio.

I kommuner där kulturgarantin omfattar skolbio, jämföras elevernas möjlighet att få en filmupplevelse på biograf med andra konstformer som exempelvis cirkus, dans, musik och teater. Men i några kommuner, som Botkyrka, finns skolbio inte med i kulturgarantin. Flera kommuner vittnar om att i fall av neddragningar blir skolbioverksamheten ofta lidande om den inte är en del av kulturgarantin och är då ofta den verksamhet som drabbas av neddragning eller nedläggning. I kommuner där skolbio ingår i en kulturgaranti och som blir föremål för nedskärningar, så påverkas i stället *antalet* kulturupplevelser som erbjuds men kulturuttrycken behandlas jämlikt. Kulturgarantin som styrdokument upplevs som en garanti för att skolbio arrangeras mer långsiktigt.

Filmpedagogisk verksamhet som en del av skolbio

Filmpedagogisk verksamhet kopplat till skolbio är en viktig del i att ge barn och unga en fördjupad filmupplevelse och/eller kompetens som kan öka deras filmkunnighet. En del av kartläggningen har vart att undersöka om och på vilka sätt skolbioarrangörer har kopplat en filmpedagogisk verksamhet till sina skolbiovisningar.

Med filmpedagogisk verksamhet menas i detta fall ett fördjupat arbete kring filmvisningarna. Det kan handla om att förmedla filmhandledningar och material till berörda lärare, men det kan också handla om fördjupat arbete i form av exempelvis samtal med filmpedagog, regissörbesök, eget skapande eller fortbildning för lärare.

Kommunala skolbioarrangörer

Av de kommuner som arrangerat skolbio under 2022 förmedlar samtliga skolbioarrangörer tillgängliga filmhandledningar och material till berörda lärare. Dock är det vid få fall som det följs upp om och hur materialet används i skolan.

Flera kommunala skolbioarrangörer erbjuder också fördjupade samtal genom besök av filmpedagog, som leder ett samtal direkt efter en filmvisning på biografen eller i en mindre grupp i klassrummet. I de flesta fall har filmpedagogen förmedlats via kulturförvaltningens filmkonsulenter eller genom den regionala kulturkatalogen.

Under 2022 erbjöd nio av de kommuner som arrangerade skolbio filmsamtal med filmpedagog. Utöver detta finns det ett fåtal kommunala skolbioarrangörer som dessutom erbjuder annan fördjupning i form av exempelvis regissörbesök, tematiska föreläsningar eller rundvandringar. Under 2022 var det tre kommunala skolbioarrangörer som erbjöd detta. En större kommunal skolbioarrangör arbetar också med att ta fram egna filmhandledningar vid behov och med kompetensutveckling inom MIK för lärare.

Viktigt att påpeka är att det under 2022 fanns ett tillfälligt regionalt utvecklingsmedel för fördjupat arbete kopplat till skolbio i form av exempelvis filmsamtal med filmpedagog. Skolbioarrangörer kunde söka medel som kunde täcka upp till 50 procent av kostnaden för att anlita en filmpedagog. Under året tog sju kommunala skolbioarrangörer del av ett sådant medel.

Vid en jämförelse från skolbiorapporten 2017 finns det en ökning av filmpedagogisk verksamhet, i form av filmsamtal, regissörbesök eller tematiska föreläsningar. Förmedling av filmhandledningar och material ligger dock på ungefär samma nivå.

Fristående skolbioarrangörer

De fristående skolbioarrangörerna arbetar i större utsträckning med filmpedagogisk verksamhet. De bedriver ofta en visningsverksamhet som kombinerar offentliga visningar med skolbiovisningar samt erbjuder fördjupningar i form av regissörbesök, filmsamtal och föreläsningar.

Samtliga fristående skolbioarrangörer, som intervjuats under 2022, erbjuder filmpedagogisk verksamhet kopplat till sina skolbiovisningar. Den form av verksamhet de erbjuder är egna filmhandledningar, filmintroduktioner, tematiska filmföreläsningar, seminarier, filmsamtal med filmpedagog, regissörbesök och filmverkstäder.

Barn och ungas delaktighet i skolbio

En fördjupad del i kartläggningen har också varit att undersöka hur skolbioarrangörerna i Stockholms län arbetar med barn och ungas delaktighet kopplat till sin skolbioverksamhet. I tidigare rapport, från 2017, undersöktes inte detta. Området har dock blivit mer angeläget sedan Barnkonventionen blev lag 2020. Där framgår det att barn och ungas delaktighet är en lagstadgad rättighet och därmed något som kommunerna behöver förhålla sig till. För att kartlägga området inom skolbio har en fördjupande fråga ställts i intervjuerna: *om och på vilka sätt skolbioarrangörerna arbetar med delaktighet i sin skolbioverksamhet?*

Barn och ungas delaktighet kan handla om elevers inflytande i skolbioverksamheten, exempelvis genom urval av filmer, eller att ta in kunskap om hur elever vill utveckla verksamheten. Det kan också handla om ett breddat deltagande, genom ett aktivt arbete med att nå nya målgrupper, skolor som inte vanligtvis bokar deras skolbioutbud eller genom en kulturgaranti som säkerställer skolbio till något obligatoriskt för elever i en kommun.

Kommunala skolbioarrangörer

I kartläggningen framgår att det finns stora skillnader i hur, och i vilken omfattning, de kommunala

Apstjärnan är en svensk animerad film som handlar om Jonna som blir adopterad av en gorilla! Filmen är en av de mest visade på skolbio i Stockholms län under år 2022. Med tillstånd från SF Studios.

skolbioarrangörerna arbetar med delaktighet, inflytande och breddat deltagande.

Ett sätt att integrera ett delaktighetsperspektiv är, för många kommuner, genom deras kontaktvägar in till skolor, skolledare och lärare. Många kommuner har lärarombud, eller kulturombud, på skolorna och via dem förmedlas information samt regelbundna möten och informationsträffar. Nio kommuner som arrangerade skolbio under 2022 har angett att former av sådana ombud finns, antingen väl etablerade eller att det finns en pågående etablering. Ofta är det genom ombuden som skolbioarrangörerna arbetar med delaktighet, men det uppfattas också som svårt, då lärare sällan har tid för detta inom sin tjänst.

Flera kommunala skolbioarrangörer pekar också på att den filmpedagogiska verksamheten innefattar en form av delaktighet, då barnen engageras i samtal och diskussion i anslutning till visningarna.

Få kommuner som arrangerar skolbio arbetar med elevinflytande gällande utbudet. Enbart två kommuner gör det, dels i form av att elever får välja utifrån ett urval av skolbiofilmer, dels i form av etablerade referensgrupper med elever, så kallade elevkulturombud. Pandemin har påverkat arbetet och kommunerna i fråga har blivit tvungna att göra en återstart av arbetet.

Gällande breddat deltagande nämner flera kommuner svårigheten att nå ut till skolor som vanligtvis inte tar del av deras skolbioutbud. Ofta är det samma skolor och klasser som bokar skolbio, vilket bidrar till en ojämn fördelning.

Flera av dessa ser över hur kommunen kan bredda sitt utbud till dessa skolor och arbetar exempelvis med riktad information och marknadsföring. Ett fåtal kommuner nämner att de arbetar med någon form av obligatorisk skolbio för att säkerställa att alla elever i kommunens skolor, exempelvis i en årskurs, får ta del av skolbio.

I intervjuerna som genomförts framgår det tydligt att det är få kommunala skolbioarrangörer som strategiskt arbetar för att implementera barn och ungas delaktighet i skolbioverksamheten. Samtidigt är det också tydligt att de flesta skolbioarrangörer just nu tittar på hur de kan utveckla ett sådant arbete. Kommunerna står också inför det faktum att ett sådant arbete behöver ske i samarbete med skolan och lärare, då det är de som har kontakten till eleverna. Och en utmaning är att skolorna har svårt att avsätta tid till detta.

De fristående skolbioarrangörerna

I nuläget är det två av de fristående skolbioarrangörerna som arbetar med delaktighet med barn och unga. Det görs på flera plan, både gällande inflytande och breddat deltagande. Hos en av arrangörerna utses varje år en barngrupp som fungerar som en referensgrupp och jury för de filmer som visas. Gruppen är delaktiga och har inflytande genom att agera som filmvärdar, presentera filmer och utse festivalens vinnarfilmer.

Jämförelse över tid

Jämfört med 2009 och 2017 har skolbioverksamheterna i Stockholm totalt sett tappat i antal skolbiobesök per år till 2022. Pandemin är en tydlig orsak till detta och flera kommuner hade under 2022 fortfarande sin skolbioverksamhet på paus efter pandemin men har åter startat upp denna under 2023. Stockholms stad har varit snabba på återstart av skolbio och har siffror som redan 2022 överstiger antalet skolbiobesök innan pandemin.

Intresse hos kommunerna att arrangera skolbio är stort. Alla kommuner i Stockholms län utom två har under perioden 2009–2022 vid någon tidpunkt haft en skolbioverksamhet. De två kommuner som saknar skolbio är också de två kommuner som under samma tidsperiod helt saknar biograf.

Kommuner som inte haft en skolbioverksamhet under de senaste åren visar intresse för att åter starta upp skolbio har möjlighet att få stöd av Region Stockholm. För närvarande bistår filmkonsulenterna Upplands-Bro och Tyresö kommuner med stöd i frågor som finansiering, lokal, teknik och verksamhetsplan för att möjliggöra etablering av långsiktig skolbioverksamhet.

Även de fristående skolbioverksamheterna har haft utmaningar under pandemin. Stockholms filmfestival Junior hade 2017 närmare 17 000 skolbiobesök vilket kan jämföras med drygt 2 000 skolbiobesök under 2022. Men även här kan vi förvänta oss en uppväxling under 2023 på grund av att pandemin inte längre ger effekter.

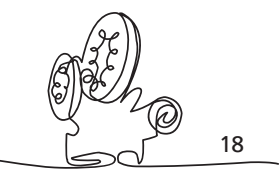
Kartläggningen visar att de fristående- och de kommunala skolbioarrangörerna i större utsträckning 2022 än 2017 samarbetar med varandra. Det kan handla om att en fristående

skolbioarrangör bidrar med sitt tematiska utbud inom ramen för den kommunala skolbion, eller att den fristående skolbioarrangören genomför skolbiovisningar på uppdrag av kommunen.

Den kommunala och fristående skolbioarrangörer kompletterar varandra på flera sätt. Där kommunerna kan garantera ett lokalt skolbioutbud kan de fristående aktörerna komplettera med bland annat tematik och innehåll. De fristående skolbioarrangörerna kan också fylla ett behov på platser som saknar kommunal skolbio. De fristående arrangörerna koncentrerar idag sin verksamhet till Stockholms innerstad vilket gör att de blir mindre tillgängligt för skolor i kommuner längre från innerstaden, som Södertälje och Norrtälje.

Ett hinder för skolbio som många angav 2017 var utmaningen kring att skolbio kräver en mångfald av kompetenser som är svåra att leva upp till inom den kommunala förvaltningen. Detta gav incitament för mer strategiska insatser kring den regionala samordningen för kompetensutveckling och spridning från länskulturfunktionerna. I undersökningen 2022 anger ingen kommun längre att avsaknaden av kompetens är ett hinder för skolbioverksamheten.

Region Stockholms skolbiosubvention pekas av kommunerna ut som en viktig komponent för att utveckla och bredda skolbioverksamheten. Den är också viktig i uppstarten av ny skolbioverksamhet, ofta i kombination med uppstartsstöd från Filminstitutet. Subventionen syftar till att ge kommunerna möjlighet att arrangera en mer varierad och jämlik skolbioverksamhet som når ut till fler elever, snarare än att vara kompensatorisk vid besparingar.

Framtiden för skolbio

Kartläggningen visar på ett antal utmaningar och förutsättningar som ligger till grund för möjligheten att utveckla en mer jämlik tillgång till skolbio i länets kommuner.

De flesta kommuner anger att de vill erbjuda sina elever skolbio. Många kommuner anger också att det finns ett intresse av att utveckla och bredda sin skolbioverksamhet. Kartläggningen synliggör ett uttryckt behov hos kommunerna av konsultativt stöd gällande uppstart och utveckling av skolbioverksamhet i form av exempelvis finansiering, statliga stöd för ändamålet och/eller kunskap om upplägg och innehåll i verksamheten. En förutsättning för att bredda och utveckla sin skolbioverksamhet är den subvention som handläggs av Region Stockholms filmkonsulenter. De två kommuner som idag saknar biograf behöver dessutom rådgivning och stöd att starta upp en sådan eller hitta alternativa lokaler för visning av film.

Flera kommuner som idag inte har skolbio anger att skälet till det är resursbrist gällande ekonomi och personal inom förvaltningen. En möjlighet som kan underlätta en sådan resursbrist är att kommuner samarbetar med varandra gällande skolbioverksamhet. Idag finns inga sådana samarbeten inom länet, men det har tidigare funnits, exempelvis mellan kommunerna Södertälje och Nykvarn. Liknande samarbeten finns idag på andra områden som exempelvis inom kulturskolan.

En utmaning som flera kommuner lyfter är att skolbioverksamhet är sårbar i den kommunala organisationen. En orsak till det kan vara att verksamheten ofta är beroende av en enskild tjänsteperson och att det är svårt att upprätthålla kontinuitet om den personen slutar eller vid organisationsförändringar. Kartläggningen tydliggör dock att det också handlar om filmområdets

status. Det tar sig uttryck genom att flera kommuner prioriterar andra konstområden, både i fråga om kommunens kulturutbud och budgetprioriteringar. För att stärka och göra skolbio mer jämlik mellan länets kommuner behöver filmen jämföras med andra kulturformer som kommunen erbjuder för barn och unga under skoltid. En förutsättning för det är tydliga uppdrag som är förankrade i övergripande planer och beslut i förvaltningen.

För att nå ut till alla elever i kommunen och bredda deltagandet för skolbio behövs en tydlig modell för detta. Kartläggningen visar att en samverkan mellan kultur- och utbildningsområdet i kommunen är en bra modell för detta. I de fall där skolbio inkluderas i en långsiktig plan eller i övergripande styrdokument för kultur i skolan, liknande en så kallad kulturgaranti, är verksamheten mindre sårbar, mer stark över tid och når flest elever.

Kartläggningen visar också att flera fristående skolbioarrangörer utvecklar samarbeten lokalt med kommuner och biografer. De fristående skolbioarrangörerna kan komplettera det kommunala skolbioutbudet i fråga om tematik och tillgänglighet och, inte minst, fungera som ett komplement där kommunen själv inte arrangerar skolbio. En större geografisk spridning av de fristående arrangörernas skolbioutbud skulle öka möjligheterna till en sådan samverkan.

Slutligen synliggör kartläggningen att det finns ett intresse hos kommunerna att utveckla barn och ungas delaktighet och inflytande inom skolbioområdet. Få kommuner arbetar idag aktivt med detta. Genom att inkludera ett delaktighetsperspektiv i skolbio kan barn och ungas egna engagemang öka och innehållet bli mer relevant för målgruppen. Det kan på sikt bidra till en mer jämlik och breddad skolbio i länets kommuner.

Bilagor

Skolbio i Stockholms län

Här följer referat av de intervjuer samt fakta-
insamlingar som gjorts inom ramen för
kartläggningen av skolbio i Stockholms län 2022.

Botkyrka kommun

Kommunen har tidigare haft en omfattande skolbioverksamhet som lades ner under 2010-talet på grund av omprioritering till skapande skola. Skolbio startades upp igen i mindre skala 2018 med visningar på Tumbascenen. Pandemin har inneburit ett uppehåll i verksamheten, men under 2022 har Botkyrka kommun genomfört en större uppstart med hjälp av regional skolbiosubvention samt utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet. Skolbioverksamheten ansvaras och samordnas av kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun och Kultur- och fritidsförvaltningen samordnar och ansvarar för skolbioverksamheten som genomförs på biografen Tumbascenen. Förvaltningen ansvarar för filmprogram, bokning och spridning av skolbioutbudet. Filmpedagogisk verksamhet kopplat till skolbiovisningarna sker ibland genom besök av filmpedagog och filmsamtal i samband med visningarna. Filmhandledningar förankras alltid till berörda klasslärare. Innan pandemin arbetade kommunen med elevkulturombud som deltog i urvalet av filmutbudet. Under 2023 planeras att återigen etablera elevkulturombud samt att utöka verksamheten med visningar i Hallunda.

Antal invånare i kommunen: 95 383

Uppgiftslämnare: Susanna Widman, kultursamordnare i Botkyrka kommun

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Tumbascenen (biograf) och Hallunda Folkets Hus (biograf)

Organisatoriska tillhörighet: Kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun

Antal visningar: 6

Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan

Totalt antal besökare: 381

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av förmedling av filmhandledningsmaterial och besök av filmpedagog i anslutning till visningarna

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention och utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet

Filmtitlar: Spaceboy, Gagarine och Romys salong

Danderyds kommun

Kommunen bedriver inte en regelbunden skolbioverksamhet. Sporadiska skolbiovisningar genomfördes under 2018, i samarbete med filmkonsulenter i Region Stockholm, på Danderydsgården. Den största anledningen till utebliven skolbio är att det saknas en biograf eller motsvarig visningsplats samt att det inte finns möjlighet att finansiera en sådan. Det finns heller inget uppdrag gällande skolbioverksamhet. Kommunen hänvisar istället sina skolor, som visar intresse för skolbio, till bland annat Stockholms Filmfestival Juniors skolbioföreställningar som genomförs i andra kommuner.

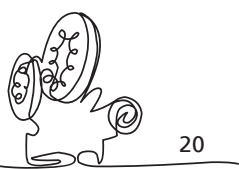
Antal invånare i kommunen: 32 692

Uppgiftslämnare: Helena Mannermo Spering, kultursamordnare i Danderyds kommun

Visningsplats: Saknas

Ekerö kommun

Ekerö kommun har fått stöd från Filminstitutet för att starta upp en regelbunden skolbioverksamhet. Dessa satsningar påbörjades hösten 2021 och idag har de en återkommande skolbioverksamhet under höstterminen för årskurs 7 i Erskinesalen. Ansvaret för verksamheten ligger på Ekerö

bibliotek som samarbetar med Kulturskolan, Föreningen Mälare Kino och barn- och utbildningsförvaltningen i Ekerö kommun. Filmer med filmhandledningar prioriteras och handledningarna skickas ut till alla berörda klasslärare. Ekerö arbetar aktivt med elevinflytande genom att eleverna själva får vara med att påverka vilka filmer som visas inom ramen för skolbioverksamheten. De planerar också att integrera kulturskolans produktioner genom att visa dem som förfilmer till skolbiovisningarna.

Antal invånare i kommunen: 29 123

Uppgiftslämnare: Katarina Skönblad, bibliotekarie i Ekerö kommun

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Mälareöbion (biograf)

Organisatoriska tillhörighet: Ekerö Bibliotek

Antal visningar: 4

Målgrupp/årskurser: Årskurs 7

Totalt antal besökare: 500

Filmpedagogisk verksamhet: Ja i form av förmedling av filmhandledningsmaterial

Stöd: Statligt stöd från Filminstitutet

Filmtitlar: Dating Amber

Haninge kommun

Tidigare har Haninge kommun haft en regelbunden skolbioverksamhet med visningar på Bio Cosmopolite i Brandbergen. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarade då för visningarna som erbjöds kostnadsfritt till alla elever i årskurs 7 på samtliga skolor i kommunen. Anledningen till utebliven skolbio i dagsläget är att kommunen har lagt ner sin kulturgaranti, ägarbyte av biografen och pandemin. Haninge kommun har ambitionen att återstarta skolbioverksamhet. De har också sökt och fått beviljat statligt medel från Filminstitutet för dessa insatser.

Antal invånare i kommunen: 97 683

Uppgiftslämnare: Helena Simonsson Ulfvebrand, tidigare kultursamordnare barn och unga

Visningsplats: Bio Cosmopolite (biograf)

Huddinge kommun

Det finns en regelbunden skolbioverksamhet som ingår i kommunens kulturgaranti. Verksamheten arrangeras av kultur- och fritidsförvaltningen i Huddinge kommun och ingår i deras övergripande kulturutbud till kommunens skolor. Under 2020 och 2021 fick kommunen statligt stöd från Filminstitutet för att utveckla sin skolbioverksamhet. Verksamheten riktar sig till F-9, med urval av olika årskurser per år, och det är kultur- och fritidsförvaltningen som ansvarar och samordnar denna. Under 2022 var det förskoleklass, årskurs 2, årskurs 5 samt årskurs 6 och 7 som blivit inkluderade i skolbioutbudet. Visningarna arrangeras i aulan på Östra Grundskolan och på Folkes i Huddinge Centrum – båda lokaler som saknar teknik för att visa DCP, vilket gör att filmerna istället behöver visas i andra format. Huddinge kommun har ett samarbete med kulturombud på skolorna och genomför regelbundna möten för dem. Vidare har kommunen gjort satsningar på att integrera filmpedagogisk verksamhet i anslutning till skolbiovisningarna, i form av exempelvis besök och samtal med filmpedagog.

Antal invånare i kommunen: 114 504

Kontaktperson: Mirja Timmerlid, kultursamordnare Huddinge kommun

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Östra Grundskolan (före detta Skogås Bio) och Folkes (före detta Bio Hjärtat)

Organisatoriska tillhörighet: Kultur- och fritidsförvaltningen i Huddinge kommun.

Antal visningar: 14

Målgrupp/årskurser: Förskoleklass samt årskurserna 2, 5, 6 och 7

Totalt antal besökare: 800

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av besök och samtal med filmpedagog och förmedling av utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention och filmpedagogiskt utvecklingsmedel

Filmtitlar: Spaceboy, Apstjärnan, Aya och häxan, Comedy Queen och Flykten över gränsen

Järfälla kommun

Det finns, sedan lång tid tillbaka, en regelbunden skolbioverksamhet i Järfälla kommun som genomförs både på höst- och vårterminen. Verksamheten samordnas och administreras av Järfälla Kultur och ingår i det större kulturutbudet som erbjuds till kommunens skolor. En referensgrupp, som består av exempelvis lärare och biograf, väljer ut program och filmer tillsammans med Järfälla Kultur. Visningarna riktar sig till alla förskolor och grundskolor i kommunen, både kommunala och fristående, och genomförs på Folkets Hus i Kallhäll. Tidigare arrangerades visningar även på "Falken", en biograf som inte längre är i drift, vilket bidragit till att publikantalet på skolbio sjunkit i kommunen. Film pedagogisk verksamhet sker genom förmedling av aktuella filmhandledningar till skolans lärare och pedagoger.

Antal invånare i kommunen: 85 460

Uppgiftslämnare: Lina Larsson, enhetskoordinator på Järfälla kommun.

Kostnad: 30 kr per elev

Visningsplatser: Folkets Hus i Kallhäll (biograf)

Organisatoriska tillhörighet: Järfälla Kultur

Antal visningar: 32

Målgrupp/årskurser: Förskola samt F-6

Totalt antal besökare: 3 139

Film pedagogisk verksamhet: Ja i form av förmedling av filmhandledningsmaterial

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention

Filmtitlar (i urval): Tottori sommaren vi blev superhjältar, Flykten över gränsen, Apstjärnan, Shooms otroliga resa, Bamse och vulkanön, Eva & Adam, Lill-Zlatan och morbror Raring

Lidingö stad

Det finns för närvarande ingen regelbunden skolbioverksamhet i Lidingö Stad. 2017 hade kommunen en liten skolbioverksamhet med fokus på förskola och lågstadium men den finns inte kvar. Filmstaden driver en kvartersbiograf i Lidingö Centrum som tidigare används för skolbiovisningar. Uppdrag för att bedriva skolbio saknas i kommunen och annat kulturutbud för skolor prioriteras.

Antal invånare i kommunen: 48 432

Uppgiftslämnare: Anneli Mannberg, kultursamordnare i Lidingö Stad

Visningsplats: Grand Lidingö (biograf)

Nacka kommun

Nacka kommun har en etablerad skolbioverksamhet som arrangeras på uppdrag av Kulturhuset Dieselverkstaden, som är en kommunal drift enhet med uppdrag från Nackas skolor. Med start 2020 har Nacka fått statligt stöd för utveckling av skolbioverksamheten från Filminstitutet. Under 2022 har även regional skolbiosubvention och utvecklingsmedel för film pedagogisk verksamhet erhållits. Skolbioverksamheten finansieras genom en kulturpeng som skolorna får av kommunen och som kan användas för bland annat skolbiobesök. Fram till 2021 hade skolbio i Nacka ett stort antal besökare, men med anledning av nedskärningar i skolornas kulturbudget har Dieselverkstaden numera begränsat skolbioutbudet till årskurs 5, 7 och 9. Skolbiovisningarna arrangeras på Filmstaden Sickla och i Dieselverkstadens egna lokaler. Det finns en väl utarbetad kontakt och intresse för skolbio från kommunens skolor. Satsningar kring film pedagogisk verksamhet kopplat till skolbiovisningar görs regelbundet genom förmedling av filmhandledningar samt föreläsningar och filmsamtal i anslutning till visningarna. Det finns också ett samarbete med andra filmfestivaler i länet, som exempelvis Tempo Dokumentärfestival.

Antal invånare i kommunen: 109 486

Uppgiftslämnare: Martin Hansen Frost, kulturstrateg

Kostnad: 70 kr per elev

Visningsplatser: Filmstaden Sickla (biograf)

Organisatoriska tillhörighet: Kulturhuset Dieselverkstaden

Antal visningar: 38

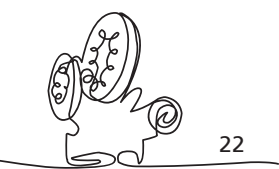
Målgrupp/årskurser: Årskurserna 5, 7 och 9

Totalt antal besökare: 3 480

Film pedagogisk verksamhet: Ja, i form av besök och samtal med film pedagog och förmedling av filmhandledningsmaterial

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention och utvecklingsmedel för film pedagogisk verksamhet

Filmtitlar: Children of the mist, Flykten över gränsen, Greta, I am Samuel, Kelet, Fardosa, Korshid, Kid Svensk, Kids Cup, Liyana, Min lilla syster, Nelly & Nadine, Rocca förändrar världen, Spaceboy

Norrtälje kommun

Det finns en regelbunden skolbioverksamhet i kommunen för årskurs F-9 sedan år 2007. Under Covid-19-pandemin pausades verksamheten och digitala lösningar erbjöds istället grundskolorna i kommunen. Verksamheten fick en nystart hösten 2022 med regional skolbiosubvention och utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet. Skolbio arrangeras av Kultur- och fritidskontoret i Norrtälje kommun, i samspråk med Barn- och utbildningskontoret. Målgruppen för verksamheten är friskolor och kommunala skolor, från förskoleklass till årskurs 9. Antal filmtitlar som erbjuds kan variera utifrån skolornas behov och övrigt kulturutbud som erbjuds av kommunen. Skolbiovisningarna arrangeras på tre olika visningsplatser i kommunen; Biograf Royal i Norrtälje, Biograf Rosen i Hallstavik och Opalen Rimbo kulturscen. Kommunen har gjort satsningar på att integrera filmpedagogisk verksamhet i anslutning till skolbiovisningarna, i form av exempelvis besök och samtal med filmpedagog. Filmhandledningar förmedlas kontinuerligt till berörda lärare och pedagoger.

Antal invånare i kommunen: 65 587

Uppgiftslämnare: Kimberley Gustavsson, samordnare kultur i skola/förskola i Norrtälje kommun

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Royal (biograf), Rosen (biograf) och Kulturscenen Opalen (kulturhus)

Organisatoriska tillhörighet: Kultur- och fritidskontoret i Norrtälje kommun.

Antal visningar: 18

Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan

Totalt antal besökare: 1 034

Filmpedagogisk verksamhet: Ja i form av förmedling av filmhandledningsmaterial och besök av filmpedagog i anslutning till några av visningarna

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention och utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet

Filmtitlar: Kid Svensk, Krig, Gaby, mellan åren 8 och 13 och Lill-Zlatan och morbror raring

Nykvarns kommun

Nykvarns kommun har tidigare haft ett avtal med Södertälje kommun gällande skolbio. Avtalet innebar att elever från Nykvarns kommun kunde ta del av de visningar som regelbundet arrangerades av Södertälje kommun. Det avtalet är nu

uppsagt och ambitionen är att etablera en egen skolbioverksamhet men den är än så länge inte på plats. I dagsläget saknas ett övergripande kulturutbud till kommunens skolor, men ett arbete kring detta pågår genom formulering av en kultur- och fritidspolicy, där bland annat skolbioutbud ska ingå. Kommunens enda större samlingslokal och tillika biograf, Qulturum Sländan, har tekniska och rumsliga utmaningar som måste lösas innan en skolbioverksamhet kan startas upp.

Antal invånare i kommunen: 11 664

Uppgiftslämnare: Fredrik Ljungestig, kultur- och fritidschef i Nykvarns kommun.

Visningsplatser: Qulturum Sländan (samlingslokal med biograf)

Nynäshamns kommun

Det finns idag ingen regelbunden skolbioverksamhet i kommunen. Vid kartläggningen 2017 erbjöd kommunen skolbio för årskurs 6 inom ramen för den skapande skola-finansierade kulturgarantin. Skolbio avskaffades då riktlinjerna för Skapande skola ändrades och ej fick inkludera skolbiovisningar. Det finns en biograf med tekniska förutsättningar i kommunen – Biograf Vågen. Vidare finns det ett intresse att etablera en skolbioverksamhet i kommunen, vilket ses över under hösten 2023 och våren 2024.

Antal invånare i kommunen: 30 043

Uppgiftslämnare: Mona-Lisa Lindgren, kulturchef i Nynäshamns kommun

Visningsplatser: Vågen (biograf)

Salems kommun

Det finns ingen regelbunden skolbioverksamhet i Salems kommun. Uppdrag och finansiering för att bedriva skolbio saknas i kommunen och annat kulturutbud för skolor prioriteras. Det finns en biograf, med tekniska förutsättningar, i form av Biograf Murgrönan, som ligger i Salems centrum.

Antal invånare i kommunen: 17 352

Uppgiftslämnare: Henrik Svensson, fritidskonsulent i Salems kommun

Visningsplatser: Murgrönan (biograf)

Sigtuna kommun

Skolbioverksamheten i Sigtuna kommun har, med hjälp av regional skolbiosubvention, startats upp efter pandemin och genomförs regelbundet på höstterminen på Biokällan i Märsta och på Gröna ladan i Sigtuna. Kulturförvaltningen i Sigtuna kommun ansvarar för verksamheten och visningarna arrangeras i samarbete med biograf-föreståndare på Gröna ladan. Målgruppen för skolbioverksamheten är årskurs 6 och 7. Satsningar riktat mot förskola har också genomförts och fallit väl ut. Filmhandledningar förmedlas kontinuerligt till berörda lärare och kommunen genomför ett pågående arbete med regelbundna informationsmöten för rektorer och pedagoger på kommunens skolor.

Antal invånare i kommunen: 51 876

Uppgiftslämnare: Maria Liljeholm, kulturproducent i Sigtuna kommun

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Biokällan (biograf) och Gröna ladan (biograf)

Organisatoriska tillhörighet: Kultur- och fritidsförvaltningen i Sigtuna kommun

Antal visningar: 8

Målgrupp/årskurser: Årskurs 6 och 7

Totalt antal besökare: 345

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av förmedling av filmhandledningsmaterial

Stöd: Regional skolbiosubvention

Filmtitlar: Romys salong och Comedy Queen

Sollentuna kommun

Den tidigare skolbioverksamhet som drevs av biografägarna till Sollentuna Bio avslutades då biografen stängdes ner år 2020. Sollentuna kommun tog över ansvaret för verksamheten 2021 och har sedan dess etablerat återkommande skolbiovisningar med hjälp av statligt stöd från Filminstitutet och regional skolbiosubvention. Det saknas en biograf i Sollentuna och verksamheten har, med vissa tekniska och rumsliga utmaningar, bedrivits i Kulturskolans black-box. Visningarna riktas till förskola och grundskola, med målet att varje årskurs ska få ta del av en film per läsår. Filmpedagogisk verksamhet integreras genom regissörbesök, filmsamtal och förmedling av filmhandledningar. Just nu pågår ett arbete med att bygga upp ett kontaktnät med skolorna i kommunen samt regelbundna kulturombudsträffar.

Antal invånare i kommunen: 76 237

Uppgiftslämnare: Mia Annerwall, kultursekreterare i Sollentuna kommun

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Sollentuna kulturbiograf (visningsrum)

Organisatoriska tillhörighet: Kultur- och fritidskontoret i Sollentuna kommun

Antal visningar: 26

Målgrupp/årskurser: Förskola och hela grundskolan

Totalt antal besökare: 1 179

Filmpedagogisk verksamhet: Ja i form av förmedling av filmhandledningsmaterial och besök av filmpedagog samt regissörbesök

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention och utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet. Även statligt stöd från Svenska Filminstitutet

Filmtitlar: Bara knyt, Alfons!, Tottori! Sommaren vi blev superhjältar, Martha och Niki, Den osynliga flickan, Prick och Fläck, Hej, stora värld, Om allt vore på riktigt, Mina bröder och jag, Slalom

Solna stad

Solna stad har en regelbunden skolbioverksamhet som kommunen driver i samarbete med Stiftelsen Filmstadens Kultur på Filmstaden Råsunda. Verksamheten har pausats ett par år på grund av pandemin och omorganisationer i kommunen. Under hösten 2022 genomfördes en nystart av skolbioverksamheten, bland annat med hjälp av regional skolbiosubvention. Skolbio utgörs av ett samarbete mellan förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid och barn- och utbildningsförvaltningen i Solna stad samt genomförs på uppdrag av Stiftelsen Filmstadens Kultur. Visningarna arrangeras på Råsunda Filmstaden på höst- och vårterminen och vänder sig till både kommunala skolor och friskolor. Årskurser varierar dock beroende på övrigt kulturutbud som erbjuds till skola i kommunen. Skolbioverksamheten ingår i kommunens så kallade Kulturintroduktion, vilken innefattar kostnadsfria kulturutbud till kommunens grundskolor. Satsningar på filmpedagogisk verksamhet kopplat till skolbiovisningarna görs på flera plan, bland annat genom förmedling av filmhandledningar, rundvandringar och filmsamtal med filmpedagog – detta under ledning av Stiftelsen Filmstadens Kultur.

Antal invånare i kommunen: 85 450

Uppgiftslämnare: Linnea Björklund, handläggare Kulturintroduktionen i Solna stad

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Filmstaden Råsunda (biograf)

Organisatoriska tillhörighet: Förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid i Solna stad.

Antal visningar: 6

Målgrupp/årskurser: Årskurs 6 och 7

Totalt antal besökare: 350

Filmpedagogisk verksamhet: Ja i form av förmedling av filmhandledningsmaterial samt introduktion och samtal med filmpedagog på Stiftelsen Filmstadens Kultur i anslutning till filmvisningarna

Stöd: Ja, Regional skolbiosubvention

Filmtitlar: Var är Anne Frank?

Stockholms stad

Det finns en väl etablerad och regelbunden skolbioverksamhet i Stockholms stad, vilken arrangeras av Mediateket som är en del av utbildningsförvaltningen och fungerar som en pedagogisk stödresurs för Stockholms stads kommunala skolor och förskolor. Skolbiovisningarna i Stockholm stad subventioneras av kulturförvaltningens Kulan-premie och visningarna marknadsförs också genom Kulans webbplats. Skolbiovisningar arrangeras för grundskola och för gymnasiet både på vår- och höstterminen på ett flertal biografier i Stockholms stad, bland annat på Vällingby Filmstaden, Klarabiografen, Biograf Zita, Capitol, Reflexen, Kaskad och Aspen. Mediateket erbjuder sitt utbud till friskolor i Stockholms stad i mån av plats och ett mindre utbud till förskolor. Filmhandledningar och annat pedagogiskt material förmedlas kontinuerligt till lärare och pedagoger. Mediateket skapar egna filmhandledningar vid behov och erbjuder kompetensutveckling för lärare inom området medie- och informationskunnighet (MIK).

Antal invånare i kommunen: 984 748

Uppgiftslämnare: Carina Häll, handläggare Mediateket, Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad

Kostnad: 25 kr per elev

Visningsplatser: Filmstaden Kista, Vällingby Filmstaden, Klarabiografen, Biografen Gand, Tellus, Biograf Zita, Capitol, Reflexen, Kaskad, Folkan Bio Spånga, Aspen, Bagarmossen Folkets hus, Årsta Folkets hus, Victoria och Indio studios (samtliga biografier)

Organisatoriska tillhörighet:

Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad

Antal visningar: 173

Målgrupp/årskurser: Förskolan, hela grundskolas och gymnasieskolan

Totalt antal besökare: 18 105

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av förmedling av filmhandledningsmaterial och besök

av filmpedagog i anslutning till några av visningarna
Stöd: Regionalt utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet

Filmtitlar (i urval): Ainbo – Amazonas väktare, Apstjärnan, CODA, Comedy Queen, Dating Amber, Den bästa sommaren, Die Welle, Eva & Adam, Flykten över gränsen, Gagarine, H is for Happiness, Hej, stora värld, In the Heights, Jojo Rabbit, La Inocencia – Oskuldens tid, Livet och världen, Parallella mödrar, Sameblod, Selma, Sin Nombre, Sommarens rebeller, Spaceboy och Tigrar

Sundbybergs stad

Kommunen har under många år saknat både biograf och skolbioverksamhet men sedan 2017 finns föreningsdrivna Bio Bristol i kommunen vilket skapat förutsättningar för skolbioverksamhet. Verksamheten drivs i samarbete mellan kommunen och biografföreningen och har fått stöd för uppstarten av Filminstitutet. Skolbioverksamheten riktar sig till hela grundskolan och biografen väljer ut filmerna i dialog med kommunens sektion för kultur och fritid. Det finns kulturombud i kommunens skolor dit information och program för skolbiovisningarna förmedlas. Kommunen har gjort satsningar, med hjälp av regionalt utvecklingsmedel, på att integrera filmpedagogisk verksamhet i anslutning till skolbiovisningarna, i form av exempelvis besök och samtal med filmpedagog. Filmhandledningar förmedlas kontinuerligt till berörda lärare och pedagoger.

Antal invånare i kommunen: 54 070

Uppgiftslämnare: Kina Löwenbrååt Koski, kultursekreterare i Sundbyberg stad

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplats: Bristol (biograf)

Organisatoriska tillhörighet: Sektion för kultur och fritid

Antal visningar: 8

Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan

Totalt antal besökare: 768

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av filmsamtal, besök av filmpedagog och förmedling av filmhandledningsmaterial

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention och utvecklingsmedel för filmpedagogisk verksamhet

Filmtitlar: Gagarine, Den första snön, Apstjärnan, Space Boys

Södertälje kommun

Det finns, sedan lång tid tillbaka, en regelbunden skolbioverksamhet i kommunen som genomförs både på höst- och vårterminen. Verksamheten arrangeras av Scenkonst & skolbio för förskola och skola/Södertälje stadsscen i Södertälje kommun, vilket omfattar handläggning, administration, spridning och marknadsföring samt publikvärd under visningarna. Skolbioverksamheten riktar sig till både kommunala och fristående grundskolor och arrangeras på Estrad/Södertälje stadsscen. Det finns ett samarbete med utbildningsförvaltningen i form av finansiering, där skolbio ingår som en del av det kulturutbud som erbjuds till kommunens skolor. Det finns också en regelbunden kontakt med kulturombud på skolorna i kommunen. Filmhandledningar förmedlas kontinuerligt till berörda lärare och pedagoger. I nuläget erbjuds skolbio till F-9 i kommunen.

Antal invånare i kommunen: 102 426

Uppgiftslämnare: Pia Johansson, Producent/Scenkonst & skolbio för förskola och skola/Södertälje Stadsscen.

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Estrad (biograf i Södertälje stadsscen)

Organisatoriska tillhörighet: Scenkonst & skolbio för förskola och skola /Södertälje stadsscen/ Kultur- och fritidskontoret och Utbildningskontoret

Antal visningar: 9

Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan

Totalt antal besökare: 1 455

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av förmedling av filmhandledningsmaterial

Stöd: Ja, regional skolbiosubvention

Filmtitlar: Apstjärnan, Sommarens rebeller, H is for Happiness, Fahim – den lilla schackprinsen, Korshid och Lolas väg mot havet

Tyresö kommun

Kommunen saknar idag skolbioverksamhet. Under 2021 har dock en kulturplan för skolan implementerats, där skolbio ingår. Avtal mellan kommunen och den lokala biografen som finns saknas idag. När det finns avser kommunen att etablera en skolbioverksamhet för grundskolan.

Antal invånare i kommunen: 49 214

Uppgiftslämnare: Marie Östh, Enhetschef för Kulturenheten i Tyresö kommun

Visningsplats: Forellen (biograf)

Täby kommun

När förra kartläggningen av skolbio genomfördes, 2017, fanns det en skolbioverksamhet i Täby kommun. Idag finns det inte längre en sådan verksamhet. Kommunen fick under 2021 beviljat stöd från Filminstitutet och från Region Stockholm för att få i gång skolbioverksamhet efter pandemin, men genomförde aldrig några insatser. Uppdrag och finansiering för att bedriva skolbio saknas i nuläget samtidigt som annat kulturutbud för skolor prioriteras. Enligt kommunen saknas det även intresse från skolorna.

Antal invånare i kommunen: 75 137

Uppgiftslämnare: Margreth Elfström, kultursekreterare i Täby kommun

Visningsplats: Filmstaden Täby (biograf)

Upplands-Bro kommun

I Upplands-Bro kommun finns det inte i dagsläget en regelbunden skolbioverksamhet. Kommunen har tidigare även saknat en biograf men sedan ett par år tillbaka finns en föreningsdriven biograf i Kulturhuset i Kungsängen. Kommunen har under flera år planerat en uppstart av skolbio i samarbete med föreningen men dessa planer har skjutits upp på grund av pandemin. Under slutet av 2023 kunde verksamheten komma i gång i form av pilotvisningar och en regelbunden skolbioverksamhet kommer att genomföras från och med år 2024.

Antal invånare i kommunen: 31 853

Uppgiftslämnare: Lukas Bengtsson de Veen, kulturproducent i Upplands-Bro kommun

Visningsplats: Bio Kuben (biograf)

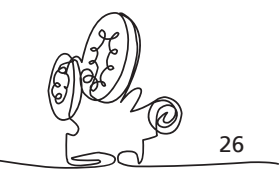
Upplands Väsby kommun

Kommunen har ingen etablerad skolbioverksamhet och det saknas dessutom en biograf för ändamålet. Kommunen utreder frågan om en befintlig eller ny lokal i Väsby ska utrustas som biograf vilket skulle skapa förutsättningar för skolbio. Uppdrag och finansiering för att bedriva skolbio saknas dock för närvarande och kommunen prioriterar annat kulturutbud för skolor.

Antal invånare i kommunen: 49 262

Uppgiftslämnare: Hanna Tibbling, enhetschef allmänskulturenheten i Upplands Väsby kommun

Visningsplats: Saknas

Vallentuna kommun

Vallentuna kommun har arrangerat skolbio under många år. Sedan Kulturhuset i Vallentuna startade upp 2012 har skolbiovisningarna genomförts där. Det finns dock inte teknik för att visa DCP på Kulturhuset, vilket innebär att filmerna får visas i enklare format. Under 2022 har skolbio varit pausad på grund av pandemin och personalförändringar. Under våren 2023 fick skolbioverksamheten en återstart med hjälp av regional skolbiosubvention. Det finns kulturombud på kommunens skolor och genom dem sprids information om visningarna. Kommunen undersöker möjligheten att flytta tekniken på nuvarande Tuna Bio till Vallentuna Kulturhus för att skapa bättre förutsättningar för skolbioverksamheten.

Antal invånare i kommunen: 34 851

Uppgiftslämnare: Johanna Vikman, dramapedagog i Vallentuna kommun.

Visningsplats: Vallentuna Kulturhus (kulturhus), Saga (biograf) och Tuna Bio (biograf)

Vaxholms stad

Det finns i dagsläget ingen skolbioverksamhet i Vaxholms kommun. Uppdrag, finansiering och personalresurser saknas för att bedriva skolbio i kommunen och annat kulturutbud för skolor prioriteras. Sedan våren 2023 har kommunen dock startat upp ett samarbete med Stockholms filmfestival Junior och, genom dem, erbjudit sina skolor skolbiovisningar på den lokala biografen, Vaxholms biografteater. Kommunen avser fortsätta det samarbetet framöver.

Antal invånare i kommunen: 11 899

Uppgiftslämnare: Christina Nilsson, Kultursvarig Vaxholms stad

Visningsplats: Vaxholms biografteater (biograf)

Värmdö kommun

Skolbioverksamhet har innan pandemin bedrivits regelbundet av kultur- och fritidsförvaltningen i Värmdö kommun och arrangerats på Gustavsbergsteatern. Efter pandemin har ej budget för att arrangera skolbio, och kulturutbud, för skola funnits i kommunen. Under våren 2023 har kommunen återigen etablerat en skolbioverksamhet i samarbete med Stockholms filmfestival Junior. Visningarna har tagit plats på Gustavsbergsteatern och erbjudits till kommunens skolor. Kommunen arbetar med förhoppning om att samarbetet med

Stockholms filmfestival Junior kommer att bli årligt och att Värmdös skolor kan ta del av festivalens visningar varje vårtermin framöver.

Antal invånare i kommunen: 46 457

Uppgiftslämnare: Louise Nilsson, utvecklingsledare för Värmdö kultur och bibliotek

Visningsplatser: Gustavsbergsteatern (biograf) och Möja Bio

Österåkers kommun

Det finns en kontinuerlig skolbioverksamhet i kommunen både på höst- och vårterminen. Under hösten arrangeras skolbiovisningar under vecka 47 inom ramen för "En vecka fri från våld": en kampanj- och aktivitetsvecka som arrangeras årligen i kommunen och i samarbete med Filmfestival för mänskliga rättigheter (MRF). Under våren 2023 återupptogs samarbetet med Stockholms filmfestival Junior, som legat nere med anledning av pandemin. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för och samordnar skolbioverksamheten i kommunen, vilken riktar sig till grundskola och gymnasiet. Filmpedagogisk verksamhet bedrivs genom förmedling av filmhandledningsmaterial, men också genom samtal och föreläsningar i anslutning till höstens skolbiovisningar.

Antal invånare i kommunen: 49 138

Uppgiftslämnare: Catharina Nilsson, Handläggare kultur för barn och unga i Österåkers kommun

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Facklan (biograf) och Berga teater (teater)

Organisatoriska tillhörighet: Kultur- och fritidsförvaltningen i Österåkers kommun

Antal visningar: 6

Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan och gymnasiet

Totalt antal besökare: 761

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av filmsamtal, besök av filmpedagog och förmedling av filmhandledningsmaterial

Stöd: Nej

Filmtitlar: Pojken och världen, Var är Anne Frank, Mustang och Walley

Fristående skolbioarrangörer

CinemAfrica

CinemAfrica arrangerar skolbioverksamhet i samband med sin årligen återkommande filmfestival varje år. Visningarna riktar sig till förskolan och grundskolan och sker i samarbete med

respektive visningsplats. Filmvalet är både filmer som visas inom den ordinarie festivalen, och filmer som väljs ut specifikt för skolbiovisningarna. Kostnaden för skolorna varierar beroende på visningsplats.

Handledningsmaterial skickas alltid ut till lärare i, och CinemAfrica arrangerar ofta någon form av workshop eller samtal i samband med visningarna. Verksamheten har utmaningar i kostnadsökningar och leveransproblem av film då samarbetspartners i Afrika ofta har bristande infrastruktur för att leverera stora filer.

Uppgiftslämnare: Soliana Samiel, projektledare för skolbio
Kostnad: Varierar
Visningsplatser: Skärisbiografen, Klarabiografen och Filmstaden Sickla
Antal visningar: Ingen uppgift
Målgrupp/årskurser: Från förskoleklass till högstadium
Totalt antal besökare: Ingen uppgift
Filmpedagogisk verksamhet: Ja, workshops, samtal och handledningar
Stöd: Region Stockholm verksamhetsstöd
Filmtitlar: Ingen uppgift

Skärisbiografen

Skärisbiografen är en biograf i Skärholmen i Stockholms stad och är en del av Kulturhuset Stadsteatern som är ett kommunalt bolag. Skärisbiografen är Sveriges enda biograf som enbart har program för barn och unga. Skolbio drivs i egen regi och verksamheten erbjuder också scenkonst för samma målgrupp under skoltid. Utöver den egna skolbion arrangerar biografen skolbiovisningar tillsammans med flera filmfestivaler som CinemAfrica, Panoramica och Tiny Tempo.

Skolbioverksamheten är en del av kulturhusets ordinarie uppdrag och finansieras genom dess budget. Skolbio har bedrivits sedan höstterminen 2017 och därefter kontinuerligt. Efter pandemin har Skärisbiografen en utmaning att åter igen nå ut till lärare och skolor och marknadsföra sina visningar.

Uppgiftslämnare: Valentina Bender, konstnärlig ledare film och bio
Kostnad: 20kr/elev vid egen skolbio, filmfestivalerna är gratis
Visningsplatser: Skärisbiografen, Kulturhuset Stadsteatern Skärholmen
Antal visningar: 15
Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan och gymnasiet

Totalt antal besökare: 1 255
Filmpedagogisk verksamhet: Handledningar och vid valda tillfällen även filmpedagog
Stöd: Regional skolbiosubvention
Filmtitlar: Jag är Zlatan, Världens bästa Karlsson, Ponyo på klippan vid havet, Var är Anne Frank, Persepolis, Boy from Heaven, Bamse och Vulkanön, Jag är Zlatan, Bullets

Stockholms Filmfestival Junior

Stockholms Filmfestival Junior har en väl etablerad och återkommande skolbioverksamhet genom deras filmfestival som årligen genomförs på våren. Festivalen arrangeras av Stockholms Filmfestival och består av kostnadsfria skolbiovisningar som genomförs på biograf under skoltid för grundskola och gymnasiet.

Utöver skolbiovisningar erbjuder Junior registrerbisök och filmsamtal till flera av festivalens visningar. Vissa av festivalens filmer finns också att ta del av i strömmande format för visningar i klassrum. Festivalens samverkar och visar festivalfilmer på ett flertal biografier i länet. Tidigare har det främst varit på biografier i Stockholms stad, men sedan 2023 har festivalen även startat upp ett flertal samarbeten med andra kommuner, som exempelvis med Vaxholm, Österåker och Värmdö kommun. Samarbetet har fungerat som en ersättning för de kommuner där ett skolbiouppdrag inte finns eller som ett komplement för kommunens ordinarie skolbioverksamhet.

Stockholms Filmfestival Junior arbetar aktivt med delaktighet och inflytande genom sin så kallade Juniorgrupp. Gruppen består av unga själva som får anmäla intresse att delta som bland annat festivaljury som ser alla festivalens filmer och utser vinnare. Gruppen är också delaktiga under festivalen genom att exempelvis presentera

Elever väntar på att få komma in på skolbion på biograf Reflexen i Kärrtorp. Fotograf: Ulf Slotte.

filmerna. Vidare finns det också en filmpedagogisk verksamhet kopplat till festivalen genom barn och ungas eget skapande. Det tar sig form genom exempelvis filmverkstäder, workshops och festivalens sektion en-minut-film, där barn och unga får lämna in sina egna filmbidrag. Under Stockholms Filmfestival under hösten erbjuds också en rabatterad kostnad för skolor som vill ta del av festivalens visningar.

Uppgiftslämnare: Nadia Dahlin Akimey, Event Manager, Stockholm International Film Festival

Kostnad: Kostnadsfritt

Visningsplatser: Varierar, under 2022 Reflexen, Skandia, Zita, Grand, Cosmonova, Folkets hus Rinkeby, Gustavsbergsteatern, Facklan och Vaxholms biografteater

Antal visningar: 10

Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan och gymnasiet

Totalt antal besökare: 2 000 (uppskattning)

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av filmhandledningar, regissörbesök, filmsamtal och eget skapande

Stöd: Regionalt verksamhetsstöd och statligt stöd från Svenska Filminstitutet

Filmtitlar: Emily och den magiska resan, Hopper och jakten på mörkrets hamster, Lily & Morris och Var är Anne Frank

Södra Stockholm Filmfest/Skarpnäcks Kulturhus/Bagarmossens Folkets Hus

Skarpnäcks kulturhus är ett kommunalt kulturhus på Skarpnäcksfältet söder om Stockholms innerstad. Bagarmossens Folkets Hus är ett föreningsdrivet folkets hus i Bagarmossen som ligger intill Skarpnäcksfältet. Båda verksamheterna är visningsplatser för filmfestivalen Södra Stockholm Filmfest som genomförs under oktober varje år. Inom ramen för filmfestivalen visas skolbio på båda platserna. Men både Skarpnäcks Kulturhus och Bagarmossens Folkets Hus visar också skolbio för närliggande skolor utanför festivalen.

Uppgiftslämnare: Erna Hellman, samordnare Skarpnäcks Kulturhus, Svante Tidholm, projektledare Södra Stockholm Filmfest

Kostnad: Varierande

Visningsplatser: Skarpnäcks Kulturhus (kulturhus med biograf) och Bagarmossens Folkets Hus (biograf)

Antal visningar: Skarpnäcks Kulturhus, 7 visningar.

Målgrupp/årskurser: Från förskoleklass till gymnasium och även folkhögskola

Totalt antal besökare: Ingen uppgift

Filmpedagogisk verksamhet: –

Stöd: Södra Stockholm Filmfest har fått skolbiosubvention från Region Stockholm

Tellus

Tellus är en föreningsdriven biograf i Midsommarkransen i Stockholms stad. Förutom stadens egen skolbio arrangerar Tellus skolbio åt Lycée Français Saint-Louis som är en franskspråkig skola i Stockholm och som sorterar under det franska skolsystemet. Verksamheten har pågått kontinuerligt i minst 10 år och normalt genomförs fyra skolbiovisningar per termin som riktar sig till motsvarigheten till låg- och mellanstadium.

Urvalet av film är huvudsakligen klassiskt och skolan arbetar fördjupat med samtal kring visningarna.

Uppgiftslämnare: Samir Eriksson

Kostnad: 2 500kr/visning

Visningsplatser: Bio Café Tellus, Midsommarkransen

Antal visningar: 4

Målgrupp/årskurser: Från förskoleklass och upp till årskurs 6

Totalt antal besökare: 400

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, samtal

Visningsplatser: Tellus

Stöd: Nej

Filmtitlar: Mia och dvärgen, Katja och Krokodilen

Tempo Dokumentärfestival

Tempo Dokumentärfestival är en årligen återkommande festival med fokus på dokumentärt berättande. Festivalen har visningar på biografen huvudsakligen i södra delen av Stockholms stad men arrangerar också visningar på andra platser runt om i länet. Skolbio genomförs sedan tio år tillbaka och visningarna sker huvudsakligen på Filmstaden Sickla, Biografen Zita och Skärisbiografen. Skolbiovisningarna riktar sig till gymnasiet filmerna är titlar som också visas publikt under festivalen. Normalt sett har skolbiovisningarna besök från filmskapare som också gästar festivalen.

För genomförandet av skolbiovisningarna samarbetar Tempo med Skärisbiografen, Dieselverkstaden och Stockholms stad. De får ekonomiskt stöd för genomförandet från Stockholms stad och Region Stockholm. Visningarna är kostnadsfria för skolorna att besöka.

Uppgiftslämnare: Ida Thorén

Kostnad: Gratis

Visningsplatser: Filmstaden Sickla, Skärisbiografen och Zita

Antal visningar: 11

Målgrupp/årskurser: Årskurs 9 och gymnasiet

Totalt antal besökare: 500

Filmpedagogisk verksamhet: Filmhandledningar

Stöd: Kulturstöd från Stockholms stad och verksamhetsstöd Region Stockholm

Filmtitlar: The Last Shelter, Children of the mist, A story of one's own, Nelly & Nadine, The scars of Ali Boulala, Gabi – mellan åren 8 och 13, Into the storm

Tiny Tempo

Tempo dokumentärfestival är en årligen återkommande festival med fokus på dokumentärt berättande. Sedan 2021 arrangerar Tempo även festivalen Tiny Tempo, en dokumentärfestival som särskilt riktar sig mot barn och unga. Tiny Tempo består både av öppna visningar och skolbiovisningar.

Festivalen har visningar på biografen huvudsakligen i södra delen av Stockholms stad men arrangerar också visningar på andra platser runt om i länet. Skolbio genomförs sedan tio år tillbaka och visningarna sker huvudsakligen på Filmstaden Sickla, Biografen Zita och Skärisbiografen. För genomförandet av skolbiovisningarna samarbetar Tiny Tempo med Skärisbiografen, Dieselverkstaden och Stockholms stad. De får ekonomiskt stöd för genomförandet från Stockholms stad och Region Stockholm. Visningarna är kostnadsfria för skolorna att besöka.

Uppgiftslämnare: Ida Thorén

Kostnad: Gratis

Visningsplatser: Filmstaden Sickla, Skärisbiografen och Zita

Antal visningar: 11

Målgrupp/årskurser: Hela grundskolan

Totalt antal besökare: 1 200

Filmpedagogisk verksamhet: Filmhandledningar

Stöd: Kulturstöd från Stockholms stad och verksamhetsstöd Region Stockholm

Filmtitlar: Martha & Niki, Hei verden, Shabu, Rookies – La section hiphop, Raise the bar (Höj ribban), Gabi – mellan åren 8 och 13

Zita Folkets Bio

Folkets Bio Stockholm driver biografen Zita som ligger i Stockholms stad och regelbundet sedan 30 år tillbaka, erbjuder skolor att boka skolbiovisningar utifrån behov. Genom Zitas filmpedagoger arrangerar de ca 10–15 skolbiovisningar per år. Utöver det samverkar Biografen Zita med Mediateket, Stockholms stads skolbioarrangör, genom att vara en av de visningsplatser som de använder sig av inom ramen för deras skolbioverksamhet. Zitas egna skolbioverksamhet utgår från förfrågningar från skolor i hela länet, där de skraddarsyr visningar utifrån behov och önskemål. Biografen har ett väl uppbyggt kontaktnät med skolor som regelbundet bokar in sig på skolbio hos dem. Målgruppen för skolbioverksamheten är främst högstadiet och gymnasiet, men andra årskurser kan integreras om skolan har det behovet.

Utöver skolbioverksamheten bedriver Zita Folkets Bio en omfattande filmpedagogisk verksamhet som består av bland annat filmsamtal, filmföreläsningar och framtagande av pedagogiskt material. I samband med skolbiovisning erbjuder filmpedagogerna alltid skolorna en kostnadsfri introduktion till film. Filmhandledningar och material skickas alltid med till berörda lärare. Under våren 2024 tas en ny webbplats, med egen domän, fram för den filmpedagogiska verksamheten.

Uppgiftslämnare: Anna Söderberg, filmpedagog på Zita Folkets Bio

Kostnad: 5 000 kr per visning. Om regional skolbiosubvention finns kan en lägre kostnad erbjudas

Visningsplats: Zita (biograf)

Antal visningar: 40

Målgrupp/årskurser: Årskurs 4 till 9 samt gymnasiet och folkhögskolor

Totalt antal besökare: 1 989

Filmpedagogisk verksamhet: Ja, i form av förmedling av filmhandledningar och material, men också i form av filmintroduktioner, filmsamtal och filmföreläsningar

Stöd: Regional skolbiosubvention och regionalt verksamhetsstöd

Filmtitlar: Into the storm, The tragedy of Macbeth, Belfast, The Scars of Ali Boulala, Ett anständigt liv, Rookies: La section Hiphop, Moonlight, Mina bröder och jag, Triangle of Sadness, Cykeltjuven, Flickan med åsnehuvudet, Knappkriget och Avril et le bonde truqué

Källor och vidare läsning

Skolbio i Stockholms län 2017 (Kulturförvaltningen Stockholms läns landsting, Ulf Slotte, 2018). [Till Skolbio i Stockholms län 2017 på Region Stockholms webbsidor.](#)

Filminstitutets skolbiorapport 2017 (Svenska Filminstitutet, redaktör Henrik Ekwall, 2017). [Till Filminstitutets skolbiorapport 2017 på Svenska Filminstitutets webbsidor.](#)

Filminstitutets skolbiorapport 2022 (Svenska Filminstitutet, redaktör Henrik Ekwall-Larson, 2022). [Till Filminstitutets skolbiorapport 2022 på Svenska Filminstitutets webbsidor.](#)

Svenska Filminstitutets stöd till filmkulturell verksamhet för barn och ungdom. [Till mer information om stödet på Svenska Filminstitutets webbsidor.](#)

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter (UNICEF Sverige, Stockholm, 2009). [Till digital version av Barnkonventionen i sin helhet.](#)

Statistiska Centralbyråns statistiksamling Folkmängd i riket, län och kommuner 31 december 2022 och befolkningsändringar 2022. [Till statistik på Statistiska Centralbyråns webbsidor.](#)

Skolbiovisning på kulturskolan i Danderyd som tillfälligt byggdes om till biograf 2018. Fotograf: Ulf Slotte.

★★★★★

Skol BIO

EKERÖ
KOMMUN

Sveriges Förenade Filmstudios
Ekerö Filmstudio

Skolbioaffisch som Ekerö Kommun tog fram inför skolbiostarten 2019. Med tillstånd från Ekerö kommun.

